

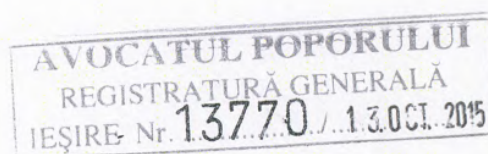
ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Domnului Dănuț Căpățână
Manager S.C.J.U. „Sf. Apostol Andrei” Constanța

RECOMANDAREA

Nr. 15 din 13 octombrie 2015

**referitoare la respectarea dreptului privind ocrotirea sănătății, prevăzut
de art.34 din Constituția României**

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului nr. 7496 din 5 iunie 2015 (la care a fost conexată petiția nr. 10928/17.08.2015), doamna [REDACTED], ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului la viață intimă, familială și privată și a dreptului la ocrotirea sănătății, drepturi prevăzute de art. 26 și art. 34 din Constituția României. Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei anchete la Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei” Constanța, care a vizat clarificarea următoarele aspecte:

- practica personalului medical de a lega pacienții de mâini și de picioare;
- lăsarea pacientului nesupravegheat de personalul ATI și găsit înecat cu vomă;
- cumpărarea unor medicamente de către aparținători care nu au fost administrate pacientului;

- starea de mizerie existentă în salonul unde era internat pacientul;
- nerespectarea dispozițiilor Legii nr. 46/2003 privind drepturile pacienților; dreptul pacienților la informație medicală, respectiv eliberarea unei copii a dosarului medical.

În urma constatărilor la fața locului, au rezultat următoarele:

1.Referitor la practica personalului medical de a lega pacienții de mâini și de picioare;

Pacientul a fost internat în data de 11.06.2014 în secția de chirurgie generală I a S.C.J. Sf. Apostol Andrei din Constanța, conform FO 25330, cu diagnosticul : boală mieloproliferativă cronică, bloc AV gr. 3 – cardiostimulator permanent din anul 2005, insuficiență cardiacă stadiul II, litiază renală dreapta, starea de casexie, colecistită acută litiazică cu stare generală mediocră.

Medicul Șef Clinică ATI, precizează că pacientul a fost transferat în secția de terapie intensivă, vineri 13 iunie, cu stare generală gravă, greu colaborant, dispneic, bronhopneumonie cu insuficiență respiratorie acută și a primit tratament de susținere a funcțiilor vitale: resuscitare volemică și electrolitică, oxigenoterapie, nursing respirator, antibioterapie cu spectru larg, ANIS, protector gastric, bronhodilatator, fluidizant bronșic, profilaxia TVP, sub care starea generală se agrava, dezvoltând sepsis sever cu disfuncții multiple de organe și sisteme:

- disfuncție neurologică – *pacient intens agitat care necesită sedare și contenție;*
- disfuncție renală – creatinină 3.31 mg/dl
- disfuncție cardiovasculară – șoc septic
- disfuncție metabolică – lactat 3,08 mmol/l

În data de 14.06.2014, întrucât pacientul prezenta agitație psihomotorie și disfuncție neurologică – *(pacient intens agitat care necesită sedare și contenție)* medicul șef secție a dispus contenționarea pacientului.

Directorul medical al spitalului, precizează faptul că în cadrul unității sanitare există „Protocol medical – contenționarea pacienților” care a fost elaborat de conducerea spitalului în 2011. Procedura stabilită prin Protocolul de contenționare, aplicabilă în prezent în Spitalul Județean Constanța, are la bază

dispozițiile Legii nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice și Ordinul nr. 372/2006 privind Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice.

Contenția a fost efectuată cu respectarea procedurii din protocol, cu privire la: motivație, manifestările clinice ale pacientului, mijloacele de contenționare folosite în secția A.T.I. și se precizează faptul că pacientul a fost permanent supravegheat de asistente și medici pe durata contenției. Conform protocolului, contenția pacientului a fost notată de către medic în F.O.C.G a pacientului (fișa de observație) și în foaia TI (foaie de terapie).

Cu ocazia deplasării la fața locului, în saloanele din secția A.T.I, am constatat că erau și pacienți legați de paturi, cu brățări la membre din material moale, (asigurate de spital) prin fixarea acestora de o structură fixă. Medicul Șef Clinică A.T.I, precizează că în cazul pacienților internați în saloanele din secția A.T.I, contenția se consemnează în foaia de observație și foaia de terapie.

Prin nota telefonică, în data de 28 septembrie 2015, am solicitat Direcției de Sănătate Publică Constanța un punct de vedere cu privire la cadrul legal aplicabil în prezent, în cazurile în care se impune măsura contenționării pacienților în secțiile Spitalului Județean Constanța.

Direcția de Sănătate Publică Constanța a precizat că în prezent, procedura stabilită prin Protocolul de contenționare, aplicabilă în prezent în Spitalul Județean Constanța, are la bază dispozițiile Legii nr. 487/2002 - a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice și Ordinul nr. 372/2006 privind Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice.

2. Referitor la lăsarea pacientului nesupravegheat de personalul A.T.I și găsit înecat cu vomă;

Medicul șef de secție precizează că pacientul a fost în permanență supravegheat de personalul secției A.T.I., întrucât această secție are regim special, în ceea ce privește dotarea secției și schema de personal specializat. Pacientul a avut indicație de alimentație per os. Prezența lichidului de varsatură de pe patul pacientului, putând surveni în orice moment prin regurgitarea pasivă ca fenomen secundar al presiunii exercitate pe torace în cursul masajului cardiac extern.

3. Referitor la cumpărarea unor medicamente de către aparținători care nu au fost administrate pacientului, conducerea spitalului precizează că în acest caz, aparținătorii nu au fost în situația de a cumpăra medicamente întrucât secția A.T.I este dotată atât din punct de vedere logistic, cât și al aprovizionării cu medicamente și alte materiale auxiliare necesare îngrijirii pacienților. Susținerile petentei că ar fi cumpărat medicamente și că aceste nu au fost administrate pacientului nu au fost probate și medicii susțin că sunt singurii în măsură să pună diagnosticul, să prescrie și administreze medicația pacientului, întrucât responsabilitatea le revine în întregime.

Conducerea a precizat că în cazul în care petenta face dovada că a cumpărat medicamente la indicația medicului și acestea lipseau din farmacia spitalului, are posibilitatea să solicite decontarea contravalorii acestora în conformitate cu *Contractul cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, pentru anii 2014-2015, prin HG nr. 400/2014, modificat și completat prin HG nr. 205/2015*. Cererea de decontare se poate face în baza art.98 alin. (1) din HG nr. 205/2015.

4. Referitor la starea de mizerie existentă în salonul unde era internat pacientul, am constatat că sunt respectate normele de igienă în ceea ce privește igiena pardoselii, a lenjeriei de pat, cât și a măsuțelor de tratament. Doamna medic șef a secției A.T.I, ne-a prezentat toate saloanele și a precizat că pacientul a fost spitalizat în salonul V diverse I. În luna iunie 2014, când a fost internat pacientul, condițiile de spitalizare și tratament erau identice, întrucât secția a fost modernizată și îndeplinește cerințele la un standard ridicat de calitate în ceea ce privește curățenia și dotarea cu aparatură modernă.

În ceea ce privește nerespectarea dispozițiilor Legii nr. 46/2003 privind drepturile pacienților, cu privire la dreptul pacienților la informație medicală, respectiv eliberarea unei copii a dosarului medical, conducerea spitalului susține că pe perioada spitalizării aparținătorii au fost permanent informați în privința stării de sănătate a pacientului, a intervențiilor medicale propuse, a riscurilor potențiale ale procedurilor și ale alternativelor existente la procedurile propuse, neexistând nicio solicitare din partea familiei cu privire la o altă opinie medicală sau alte

nemulțumiri prin care să fi sesizat conducerea spitalului, anterior datei de 18.12.2014, când a fost înregistrată notificarea petentei. Astfel, după decesul pacientului survenit în data de 15.06.2014, soția defunctului, a solicitat scutirea de necropsie, printr-o cerere adresată conducerii unității sanitare, prin care nu ridică niciun fel de obiecții asupra tratamentului și a diagnosticului stabilit. Petenta a fost informată prin adresa nr. 44149/10.02.2015, că are dreptul să solicite și să primească în scris un rezumat scris al investigațiilor, diagnosticul, tratamentul și îngrijirile acordate pacientului pe perioada spitalizării, potrivit art. 12 din Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacienților, însă nu a fost înregistrată nicio cerere în acest sens.

Consilierul juridic al spitalului, precizează că potrivit art. 21-24 din Legea nr. 46/2003, se poate acorda la cerere un rezumat scris al investigațiilor diagnosticului și îngrijirilor acordate pe perioada spitalizării însă nu se poate acorda o copie după foaia de observație a pacientului întrucât informațiile respective sunt confidențiale, potrivit legii, chiar și după decesul pacientului.

Cu ocazia efectuării anchetei, ne-a fost înmănat Raportul medical nr. 1229/12.01.2015 întocmit de medic șef clinică A.T.I către conducerea spitalului ca răspuns la notificarea nr 44149/18.12.2014, formulată de petentă. În baza acestui raport, i-a fost comunicat petentei, în data de 10.02.2015, răspunsul la sesizarea acesteia. Potrivit acestui Raport medical: pacientul a fost transferat în stare foarte gravă, cu multiple afecțiuni de la Cardiologie și a fost spitalizat la Terapie intensivă aproximativ 2 zile; contenționarea pacientului a fost efectuată conform Protocoalelor S.C.J.U Constanța; familia a fost informată permanent în privința stării pacientului; nu a existat nicio solicitare din partea familiei cu privire la o altă opinie medicală.

Conducerea spitalului, ne-a informat cu privire la faptul că, în conformitate cu Dispoziția Directorului Executiv al D.S.P.J. Constanța nr. 51 din data de 05.05.2015, anterior anchetei efectuate de instituția Avocatul Poporului, la secția ATI a Spitalului Județean de Urgență „ Sf. Apostol Andrei” Constanța, s-a efectuat o altă acțiune de control în data de 06.05.2015, care a vizat verificarea aceluiași aspecte sesizate de petentă și la Ministerul Sănătății. Acțiunea de control

anterioară, a fost efectuată de o comisie mixtă formată din specialiști din cadrul Serviciului de Control de Sănătate Publică și un reprezentant din cadrul Consiliului Județean Constanța, cu participarea reprezentanților spitalului județean. *Rezultatele acestui control au fost comunicate petentei.*

În urma aspectelor constatate, apreciem că sunt carențe în respectarea următoarelor dispoziții legale:

- **Art. 34 din Constituția României, republicată**, privind dreptul la ocrotirea sănătății;
- **Art. 2 și 3 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003** care prevăd că pacienții au dreptul la îngrijiri medicale de cea mai înaltă calitate de care societatea dispune, în conformitate cu resursele umane, financiare și materiale, precum și faptul că pacientul are dreptul de a fi respectat ca persoană umană, fără nicio discriminare;
- **Art. 39, alin.3, alin. 5, alin 6 și alin 7 din Legea nr.487/2002**, a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată care prevăd că măsura conțenționării poate fi folosită doar dacă aplicarea celor mai puțin restrictive tehnici a fost neadecvată sau insuficientă, pentru a preveni orice lovire sau vătămare, să se aplice numai pe perioada necesară, iar utilizarea mijloacelor de conțenționare trebuie autorizată de către medicul șef de secție și consemnată într-un registru special;
- **Art.20 și 21 din Ordinul nr.372/2006 privind Normele de aplicare a Legii nr.487/2002, a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr.487/2002**, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la modul în care trebuie acționat în cazurile în care se impune restrângerea libertății de mișcare a pacientului și procedurile ce trebuie urmate în astfel de cazuri.

Pentru respectarea drepturilor pacienților, ar fi util și necesar un cadru legal specific care să reglementeze aplicarea acestor măsuri în secțiile de alte specialități medicale decât cele de psihiatrie, din cadrul unităților sanitare, așa cum a dispus Avocatul Poporului prin Recomandarea nr.17 din 31 iulie 2014, adresată Ministerului Sănătății.

În acest context, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art.13 lit. c), art. 21 și art. 23 din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată, cu modificările și competențele ulterioare, precum și pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice și pentru a pune în valoare colaborarea între Avocatul Poporului, în calitatea sa de mediator, și managerul Spitalului Județean de Urgență „ Sf. Apostol Andrei” Constanța, emit prezenta:

RECOMANDARE

1. Managerul Spitalului Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei” Constanța, urmează ca în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună măsurile legale pentru:

- efectuarea demersurilor necesare pe lângă Ministerul Sănătății în vederea urgentării reglementării, la nivel național, a modului în care se pot aplica măsurile de conținere în secțiile de alte specialități medicale decât cele de psihiatrie din cadrul unităților sanitare cu paturi;

- completarea „Protocolului medical – conținerea pacienților” existent cu durata maximă a măsurii conținării conform dispozițiilor legale;

- instruirea personalului medical în scopul aplicării în mod corespunzător a protocolului existent, în legătură cu înregistrarea și evidența anuală în materie de conținere și informarea pacientului și/sau aparținătorilor cu privire la dispunerea unei măsuri de restricționare a libertății de mișcare a pacientului, în toate secțiile spitalului în care se impune această măsură;

2. Managerul Spitalului Clinic Județean de Urgență Constanța, va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Constanța, cu privire la măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI,

Victor Ciorbea

București, 13 octombrie 2015